

Motion till SFAMs fullmäktige 2026 om reklamfrihet i tidskriften AllmänMedicin

Bakgrund

Tidskriften AllmänMedicin finansieras till stor del av reklam och därigenom av läkemedelsindustrin, eftersom merparten av reklamen gäller läkemedel. I det första numret 2026 fanns till exempel 11 sidor reklam för läkemedel och 5 sidor reklam för industrisponsrade möten, vilket med totalt 68 sidor blir nästan en fjärdedel av utrymmet. I det nyhetsbrev som skickas ut om varje nytt nummer, finns också ett antal klickbara reklamremсор, så kallade "banners".

I det praktiska arbetet med tidskriften AllmänMedicin har redaktionen inget inflytande över reklamen, utöver valet av två teman till varje nummer. Försäljningen av annonser till tidskrift och utskick sköts istället helt av företaget Informationsmedia (en del av Mediahuset), som också sätter, trycker och publicerar tidskriften.

Även Läkartidningen och, såvitt känt, alla andra svenska specialistföreningars tidskrifter är reklamfinansierade. Sådan finansiering är dock problematisk eftersom marknadsföring om läkemedel inte sällan är vilseledande och driver onödigt höga kostnader [1]. Förekomsten av reklam gör också att tidskriftens oberoende kan ifrågasättas. Reklamen bidrar dessutom till att vissa ämnen "sätts på dagordningen" på bekostnad av andra, ett initiativ som hellre borde ligga hos professionen än industrin. Slutligen innebär papperstryck av reklam en onödig belastning på miljön.

I ett inlägg till Läkartidningen 2025 där det föreslogs att den skulle göras reklamfri [2] framhölls att dess danska motsvarighet *Ugeskrift for Læger* sedan 2021 inte har reklam för läkemedel varken i tidningen eller på webbplatsen. I chefredaktörens replik [3] konstaterades att reklamen är en viktig intäktskälla och därmed svår att frigöra sig från. Samma argument – att inkomsterna är viktiga – gäller även AllmänMedicin.

De ekonomiska fördelarna överväger emellertid inte skadan av reklam i tidskriften. Utöver de skäl som nämns ovan, är det uppenbart att SFAMs principer om reklamfrihet på hemsida, i fortbildning och på möten rimmar illa med att dess tidskrift innehåller stora mängder reklam. Slutligen skulle avskaffandet av reklam i AllmänMedicin bli en kraftfull signal till de övriga

specialistföreningarna och Läkarförbundet. Vår specialitet har gått i bräschen för att införa Choosing Wisely / Kloka Kliniska Val i Sverige, och vi bör nu leda vägen genom att uppvisa en tidskrift som är fri från reklam!

Yrkande

Vi yrkar

- **att** styrelsen uppdrar åt redaktionen för AllmänMedicin att inhämta offert från Mediahuset, och minst en ytterligare leverantör, för produktion och distribution av föreningens tidskrift och tillhörande nyhetsbrev helt utan reklam
- **att** styrelsen med utgångspunkt från offerterna bedömer konsekvenserna av reklamfrihet för föreningen, inklusive eventuell höjning av medlemsavgift, och bereder en proposition inför fullmäktige 2027, med möjlighet för fullmäktige att ta slutlig ställning i frågan.

Undertecknare

Staffan Svensson, medlem i SFAM-H och i tidskriften Allmänmedicins redaktion

Josabeth Hultberg, medlem i SFAM-H

Minna Johansson, medlem i SFAM-H

Jonas Sjögren, medlem i SFAM-H

Oskar Lindfors, ordförande i SFAM-H

Sofia Zettermark, medlem i SFAM-H

David Gyll, medlem i SFAM-H

Karin Mossberg, medlem i SFAM-H

Hálf dán Pétursson, medlem i SFAM-H

Referenser

1. Sjögren, J. Etiken och läkemedlen. Läkartidningen 1997; 94 (18): 1684-1685.
<https://media.arto.se/app/uploads/sites/11/OldPdfFiles/1997/15697.pdf>
2. Mulinari, S., et al. Det är dags att Läkartidningen slutar med läkemedelsannonser. Läkartidningen 2025-05-14. <https://lakartidningen.se/opinion/debatt/2025/05/det-ar-dags-att-lakartidningen-slutar-med-lakemedelsannonser/>
3. Uhlin, Å. Läkartidningen har inte för avsikt att sluta med läkemedelsannonseringen. Läkartidningen 2025-05-14.
<https://lakartidningen.se/opinion/debatt/lakartidningen-har-inte-for-avsikt-att-sluta-med-lakemedelsannonseringen/>

Styrelsens svar:

Styrelsen tackar för en välskriven och välmotiverad motion. Vi delar den principiella uppfattningen att frihet från reklam vore starkt önskvärd i föreningens tidskrift och nyhetsbrev, att det skulle stärka föreningens legitimitet och ställning som oberoende, och att det vore i linje med föreningens redan existerande policies för fortbildning, möten och andra aktiviteter. Mot dessa perspektiv har styrelsen att väga möjligheten att fortsätta ge ut en högkvalitativ kvartalstidskrift med existerande ekonomiska begränsningar, inklusive konsekvenser för andra resurskrävande aktiviteter och/eller medlemsavgifter och medlemsrekrytering. Vi bedömer liksom motionärerna att frågan i slutändan bör avgöras av fullmäktige.

Styrelsens förslag till beslut:

- **att** fullmäktige **bifaller** motionens första yrkande, det vill säga att ålägga styrelsen att uppdra åt tidskriftens redaktion att inhämta offert från Mediahuset och ytterligare leverantör (-er) tills minst två offerter föreligger, för produktion och distribution av föreningens tidskrift och tillhörande nyhetsbrev helt utan reklam.
- **att** styrelsen **därutöver** åläggs att uppdra åt tidskriftens redaktion att inhämta minst två offerter för produktion och distribution av endast (reklamfri) e-tidskrift.
- **att** fullmäktige **bifaller** motionens andra yrkande med följande **justerade lydelse**: att styrelsen åläggs att bedöma konsekvenserna av tre olika alternativ: reklamfri fysisk och elektronisk tidskrift, reklamfri endast elektronisk tidskrift, respektive reklamfinansierad fysisk och elektronisk tidskrift, samt att bereda en proposition inför fullmäktige 2027, med möjlighet för fullmäktige att ta slutlig ställning i frågan.